СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 178. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 3-го СЕРПНЯ 1949. — No. 178. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 3, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

СИЛЬНІШІ АТОМОВІ БОМБИ І В БІЛЬШИХ КІЛЬКОСТЯХ

Вашингтон, 1 серпня. — Президент Труман привітав збільшення виробу атомових бомб і розвитку атомової енергії як чинник, що робить нас сильнішим під мілітарним оглядом, а водночас скріплює наші мирові змагання. Цю заяву оприлюднив президент разом з предложенням конгресові піврічного звіту Комісії Атомової Енергії. Він теж поклав натиск на потребу дальшого поступу в розвитку атомової сили з дотеперішньою видатністю.

Звіт комісії Атомової Енергії звертає на факт, що Америка виробляє тепер нову й сильнішу атомову зброю на такий лад, як виробляються промислові засоби після досвідів, зроблених коло Еніветок в 1948 р. Комісія виявила, що переходить досвіди з кожною формацією скал в З.Д.А. і досі найшла скали, які дають уран, тільки його продукція буде коштовніша. Тепер Америка дістає уран для використання атомової сили з бельгійського Конга і з Канади. Комісія виявила, що підчас дослідів над радіоактивними матеріялами переконалася, що можна вживати кобальду на лікування недуги пістряка. Пороблено теж інші лікувальні досвіди з радіоактивними предметами, які стануть у пригоді людству в різних, досі невиліченних недугах, навіть у недугах серця й грудної анґіни.

УХВАЛЮЮТЬ ТИМЧАСОВИЙ ПРИДІЛ З БІЛІОНОВИХ ФОНДІВ.

Вашингтон.— Палата репрезентантів ухвалила дозволити на виплачування тимчасово малих грошевих приділів на такі цілі, на які давніше ухвалив повний конґрес фонди в висоті 27½ біліона, а недавно спинив їх виплату сенат внаслідок парляментарного трюку одного з сенаторів. Фонди мали були первісно признані до кінця червня б. р. тому, що з днем 1 липня почінається новий скарбовий рік. Сенат самий звернувся до палати репрезентантів, щоб вона згодилася на тимчасову виплату до 15 серпня, а палата ухвалила тимчасовість до кінця серпня.

16 ТРАНСПОРТІВ ЗІ СКИТАЛЬЩИНИ В СЕРПНІ.

Місяць серпень, як заповідає ІРО у своїх звідомленнях до Вашингтону, побє рекорд в дотеперішній транспортації скитальників з Европи до Злучених Держав. У звіті сказано, що прибуде 16 транспортів армії з іміґрантами у виповненню закону про дозвіл на приїзд 205,000 іміґрантам з Европи. До Бостону прибув 22 липня 50-тисячний скитальник, а в серпню загальна сума новоприбуваючих має зрости до 66,500 осіб. З німецьких пристаней виїде в Америку 16,580 скитальників. З заповіджених 16 транспортів 7 приїде до Ню Йорку, чотири до Бостону, а один до Ню Орлінс.

ПЕРЕДБАЧУЮТЬ 250-ТОНОВИЙ ЛІТАК.

Підприємець будови літаків, Глен Н. Мартін з Балтимор, виявив у Ню Йорку пляни побудови літака, який міг би возити карґо з 250 тон. Він називає його „Мартін бомбер". Досі вироблялися літаки для найбільшого карґа з пів мільйона фунтів.

СТРАЙК РОБІТНИКІВ ЗА ПРИМІЩЕННЯ ІМІҐРАНТА ПРИ ПРАЦІ.

Омага, у стейті Небраска. — Евген Стефан, 54-річний іміґрант зперед шости тижнів, став осередком заінтересування в робітничих колах. По своєму приїзді він дістав джаб в Омага стіл Воркс, хоч багато американських робітників ходять тепер без праці. Внаслідок того 500 робітників підприємства вийшли на страйк. Управа підприємства каже, що вже від березня шукала за фахівцем, аж тепер знайшла його в особі Стефана. Юнія каже, що це „байки". Стефан є братанком конгресмена Карла Стефана, який походить з Югославії.

КОНҐРЕС БУДЕ РАДИТИ ДО КІНЦЯ СЕРПНЯ.

Вашингтон. — Президент Труман й його демократичні прибічники погодилися, щоб конґрес радив до кінця серпня і щоб у тому часі ухвалив усі найважливіші законопроєкти, які є на деннім порядку. Докищо не оприлюднено, які били мали б бути необхідні в теперішній сесії.

СУДДЯ ПОСАДИВ КОМУНІСТИЧНОГО ОБОРОНЦЯ.

Ню Йорк. — Підчас понеділкової розправи проти провідних комуністів федеральний суддя Гарольд Р. Медина посунув багато наперед цей процес. Він видав заборону оборонцям забирати голос по черзі в цій самій справі та підступом спонукувати свідків виголошувати довгі промови. Ці промови мали на меті відвернути увагу від обвинувачених, а приписувати проступки людям, які цілком не причасні в теперішньому процесі. Підчас переслухання свідка оборони, пані Иоланди Голл, ставив їй перехресні питання прокуратор Френк Дж. Гордон. Коли вона відмовила відповіди, прокуратор пригадав їй на присягу, що буде говорити правду. Адвокат Ричард Гледстін почав переривати прокураторові питання до тієї міри, що свідок не міг загалом говорити, тільки адвокат. Тоді суддя наказав адвокатові сідати. Коли адвокат дальше виголошував промову, ще й з протестом, суддя покликав судового маршала (службовця для втримання ладу) і казав йому посадити адвоката. Гледстін сів заки маршал ще встиг його діткнутися.

ДЮЇ ПРО ВІДВЕРНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДЕПРЕСІЇ.

Сиракюз, Н. И. — Губернатор стейту Ню Йорк, Тамес Е. Дюї, промовляв до стейтової конвенції Американської Федерації Праці в економічних справах. Він звернув увагу, що в деяких околицях відчувається безробіття, а це може вказувати на зближаючу депресію, яку ми мали в тридцятих роках. Він заявив, що ще тепер можна відвернути загрозу депресії, якщо б тільки вжити відповідних засобів. Які це засоби, губернатор не виявив. Дюї критикував стримано недостачі політики Трумана.

МАРШАЛ ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД НЕБЕЗПЕКОЮ В ПРОВОЛОЦІ

Вашингтон, 1 серпня. — Всяка проволока в ухваленню півтора біліона долярів на військову допомогу европейським державам причиниться до пониження настрою в західній Европі, а продовження теперішньої слабости проти совєтської агресії принесе небезпеку — сказав ген. Джордж К. Маршал, недавний секретар стейту, перед комісією закордонних справ у палаті репрезентантів. Маршал святочно остерігав конґрес не повторювати помилок з 1939 р. Коли б тоді конґрес в порозумінню з військовими особами був признав навіть поміркований фонди на оборону Европи, можна б було відвернути війну, твердив генерал. Якщо б це було сталося, тоді можна було заощадити 50 біліонів у грошах і зберегти життя соткам тисяч людей.

ПРЕЗИДЕНТ ХОЧЕ ТОРГУВАТИСЯ З ОПОЗИЦІЄЮ ЗА ПОВНИЙ ПРИДІЛ

Президент Труман так побивається за ухвалення повної суми, у висоті півтора біліона долярів, на оборону Европу, що хоче ввійти в порозуміння з республиканською опозицією. Президент послухав ради демократичних прибічників і приготовляє якусь оферту для республиканців, одначе її зміст ще не знаний.

ГРЕЦЬКІ ПОВСТАНЦІ ТРАТЯТЬ ҐРУНТ ПІД НОГАМИ

Сила грецьких повстанців упадає, а можливість політичного, мілітарного й економічного розвалу в Греції є дуже далека, сказав президент Труман конгресові у своїм звіті з орудування фондами, вжитими на допомогу Греції й Туреччині за перше чвертьрічча б.р. Одначе президент остеріг, що не можна відмовляти таких фондів в майбутньому, доки не прийде повна забезпека згаданих країн.

СЕНАТОРИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ПОВІТРЯНОГО ДОГОВОРУ З КАНАДОЮ

Сорок девять сенаторів вислали протест до президента Трумана в справі повітряного торговельного договору заключеного між канадським урядом і підприємством Колоніял Ейрлайнс в справі пасажирського руху між Ню Йорком і Монтреалем. Сенатори надіються, що президент стримає діяння того договору доки не знайдеться спосіб, як нагородити шкоду, яку потерпить Америка з операцій літаків згаданого підприємства.

СВІТОВИЙ БАНК ПРИЗНАЄ ПОЗИЧКУ ФІНЛЯНДІЇ

Міжнародний Банк Реконструкції й Розвитку признає позичку у висоті дванадцять з половиною міліонів долярів для Фінляндії, щоб допомогти їй в її відбудові. Буде це перша позичка для східно-европейської держави в теперішній холодній війні.

„КОРАБЕЛЬ ВОЛІ" ДЛЯ ЗАХІДНОЇ ПІВКУЛІ

У Ню Йорку приготовляють плян висилки „Корабля Волі" до країн Західної Півкулі для розбудження заінтересування південно-американських республик у досягненнях Злучених Держав в ділянці громадянських свобід.

З.Д.А. ДОМАГАЮТЬСЯ ПРОВІРКИ БАЛКАНСЬКИХ ДЕРЖАВ

Америка вислала ноту до Румунії, Болгарії й Угорщини з домаганням, щоб вони дали свою згоду на висилку безсторонної комісії для провірки, чи ті держави не поламали мирових умов про забезпечення прав людини. Це домагання поставлено тому, що Москва перед двома місяцями відмовилася злучитися з Америкою й Великобританією для переведення такого слідства.

ПОЧЕСНИЙ ДОКТОРАТ ДЛЯ ПРОФ. ГРАНОВСЬКОГО.

Реґенсбурґ, Німеччина. — Професорська Рада Українського Технічно-Господарського Інституту, на врочистому засіданні дня 19-го липня та в приявності гостей і студенства, надала ступень „доктор гонорис кавза" професорові ентимології та економічної зоології на Минесотському Університеті, п. Олександрові Грановському, що відбуває тепер свою поїздку по Европі. Його відзначено за його видатні наукові праці та за його національно громадську працю — повідомляє секретаріят УТГІ.

ПОВНА ЛІКВІДАЦІЯ КАТОЛИЦИЗМУ В РУМУНІЇ

УРЯД НАКАЗУЄ ПРИПИНИТИ ДОБРОЧИННУ АКЦІЮ КАТОЛИЦЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.

Букарешт, Румунія, 2. серпня. — Комуністичний уряд Румунії наказав вчора всім католицьким добродійним чинам в країні зліквідувати свої справи найпізніше до 15-го цього місяця. В офіційному повідомленні говориться, що католицьких монахів і монахинь вже не потребується до добродійної роботи, бо всі їхні дотеперішні функції перебирає держава. Декрет охоплює понад 15 організацій, що вели доброчинну акцію в користь лікарень, незаможних, сиріт і т. п. Усім членам цих чинів залишено 15 днів до ліквідації їх справ та до вибору: замкнутися в трьох окремо призначених для них манастирях; вступити до домів старців, або залишити монаше життя та зареєструватися в місцевих біржах праці до звичайної роботи. З католицьких джерел повідомляють, що цим розпорядком охоплені понад 1,400 монахинь та понад 100 монахів. Всі закордонні монахи матимуть тепер обов'язок голоситися на поліції протягом десятьох днів.

ГРЕКИ РОЗГРОМИЛИ КОМУНІСТІВ НА ОСТРОВІ САМОС.

Атени, 2 серпня. — Грецьке командування повідомило про розгромлення банди большевицьких партизанів на острові Самос. Чотирьох головних партизанських провідників схоплених в полон, а 10 вбито.

НОВІ БАЛКАНСЬКІ ЗАЖАЛЕННЯ В О.Н.

Лейк Соксес, 2 серпня. — До генерального секретаріяту Об'єднаних Націй наспіли два нові зажалення за порушення кордонів між балканськими країнами. Зажалення з аналогічними обвинуваченнями внесли уряди Греції і Болгарії.

ГЕН. ГОВЛІ ПОДАЄТЬСЯ У ВІДСТАВКУ

Берлін, 2. серпня. — Американський командант Берліна, ген. Френк Л. Говлі, повідомив вчора, що він зголосив свою резиґнацію зі свого теперішнього посту. Евентуальним його наступником називається ген. М. Д. Тейлора, колишнього коменданта Вест Пойнту та воєнного команданта 101-шої парашутної дивізії. Ген. Говлі бажає перейти до цивільного життя. Докищо не відомо чи його резиґнація буде прийнята та коли він мав би залишити свій пост.

АМЕРИКАНСЬКІ ВОЄННІ КОРАБЛІ ЗАКІНЧИЛИ ВІДВІДИНИ В ТУРЕЧЧИНІ.

Істамбул, Туреччина, 2-го серпня.—Американський крейсер Корел Сі та інші воєнні кораблі під командою адмірала Фореста П. Шермана відплили з цего порту на Середоземноморські води. В Істамбулі вони були у відвідинах, що тривали чотири дні.

МІНІСТЕРСТВО ПОТВЕРДЖУЄ БАГАТІ ДЖЕРЕЛА НАФТИ В ІТАЛІЇ.

Рим, 2. серпня. — Італійське міністерство фінансів вчора потвердило, що знахідка нових джерел нафти в долині ріки По рівняється найбагатшим джерелам в світі. Нафта вже є в продукції, за яку ведеться завзята конкуренція між великими нафтовими компаніями.

СОВЄТИ ПРО АМЕРИКАНСЬКІ ВОЄННІ БАЗИ.

Лондон, 2. серпня. — Московська радіовисильня, коментуючи за агентством ТАСС поїздку шефів штабу американських збройних сил до Европи, твердить, що вони переговорюють справу розбудови портів Вільгельмсгафен і Емден в Німеччині у великі військово-морські американські бази. ТАСС твердить, що Злучені Держави бажають перемінити Західну Німеччину у випадову базу для війни проти „народних демократій".

СПААК ПЕРЕГОВОРЮЄ З ЛЕОПОЛЬДОМ.

Женева, 2. серпня. — Провідник бельгійських соціялістів і відомий державний муж, Поль Генрі Спаак, відбув в околиці цего міста довші наради з бельгійським королем на вигнанні, Леопольдом, в справі його можливого повороту на королівський престіл. Спаак мав заявити, що цеї справи не можна буде вирішити перед черговим засіданням парляменту, що відбудеться в листопаді.

ЗНАЙДЕНО НОВІ ПОКЛАДИ ЗОЛОТА В ПІВДЕННІЙ АФРИЦІ.

Иоганнесбурґ, Півд. Африка, 2. серпня. — На одній з фарм вільної території Орандж в Південній Африці знайдено нові поклади золота. Дослідна комісія заповідає, що ці нові поклади мають бути дуже багаті.

М'КЛОЙ ЗАПОВІДАЄ ОРГАНІЗАЦІЮ ЦИВІЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ В НІМЕЧЧИНІ

Франкфурт, Німеччина, 2 серпня. — Призначений американський високий комісар для Німеччини, Джан Дж. МекКлой, що має виконувати верховну американську контрольну владу після проголошення німецького уряду та закінчення військового правління, проголосив вчора головні напрямні в його плянах щодо організації американського цивільного управління в тій країні. Згідно з цим пляном, перебрані від військового управління функції виконуватимуть у високому комісаріяті вісім головних відділів, керівники яких вважатиметься „членами уряду" в ранґах міністрів. Крім того буде трьох головних дорадників високого комісаря в справах політичних, господарських та публичних зв'язків, до якого належатимуть теж справи преси та інформації; виховання й культурних зв'язків. Буде десять головних директорів до справ господарських, політичних, військової безпеки, праці, розвідки, публичних справ, адміністрації, генеральний консуль, один екзекутивний секретар та голова відділу постою. МекКлой ще не виявив поіменно осіб, яких він задумує іменувати на поодинокі пости.

АМЕРИКАНСЬКІ ШЕФИ ШТАБІВ ПРОДОВЖУЮТЬ СВОЇ НАРАДИ В ЕВРОПІ.

Франкфурт, 2 серпня.—Шефи штабів американських збройних сил, ген. Омар Н. Бредлі, адмірал Луіс Е. Денфілд та ген. Гойт С. Ванденберґ, відбули вчора наради з військовими представниками Італії і Люксембурґу, обговорюючи проблему включення збройних сил цих країн в систему европейської оборони, передбачену Антлантійським пактом, Італію репрезентував шеф штабу італійської армії, генерал Ефізіо Маррас, адмірал Феррері, шеф штабу фльоти та ген. Аймонте-Кат, шеф штабу авіяції. Люксембурську делеґацію очолював шеф штабу, полк. Альойзи Якобі. В нарадах взяли участь теж високі старшини ґенеральних штабів і оперативних армій згаданих країн. Одним з головних предметів нарад були потреби зброєневої допомоги европейським арміям. Американські військові шефи відбудуть в дальшому наради з військовими представниками всіх европейських партнерів Атлантійського пакту, за виїмком, правдоподібно, Португалії. Сьогодні вони виїзджають до Парижа, де відбудуть наради з маршалом Монтґомері та іншими західно-европейськими високими військовими керівниками.

ВОРОЖІСТЬ ДО АМЕРИКИ МІРИЛОМ СОВЄТСЬКОГО ПАТРІОТИЗМУ.

Берлін, 2 серпня. — Головним мірилом совєтського патріотизму німців є тепер ступінь їх ворожого наставлення до Америки. Контрольоване Совєтами німецьке управління проголосило це офіційно, пропонуючи рівночасно працю у „відбудові країни" бувшим членам нацистичної партії.

КОМІСІЯ О. Н. ПРИЙНЯЛА ПЛЯН МІЖНАРОДНОЇ КОНТРОЛІ ЗБРОЇ.

Лейк Соксес, 2 серпня. — Комісія О. Н. до справ звичайного озброєння прийняла вчора більшість 8 голосів проти 3 французьку резолюцію щодо міжнародної евіденції збройних сил та озброєння поодиноких країн, за виїмком атомової зброї. Проти резолюції голосували представники Совєтського Союзу, під-совєтської України та Єгипту. Совєтський представник С. Царапкін, відповідаючи на попередні обвинувачення американського представника Френка С. Неша, що Совєти саботують міжнародну контролю й редукцію зброєнь з агресивних мотивів, видвигнув ті самі обвинувачення проти Злучених Держав.

ЗАПОВІДАЮТЬ ІТАЛІЙСЬКО-ЮГОСЛАВСЬКИЙ ДОГОВІР.

Рим, 2 серпня. — З добре поінформованих джерел тут заповідають, що вже в найближчому часі мав би бути підписаний італійсько-югославський торговельний договір, переговори в справі якого Італія була недавно перервала на знак протесту проти введення югославської валюти в контрольованій урядом Тіта частині вільної території Трієсту. Рішення продовжувати переговори та заповідження швидкого підписання договору мало б бути наслідком довірочних нарад, що їх відбув італійський представник в Бєлґраді безпосередньо з маршалом Тітом. Тіто мав зобов'язатися не робити жадних дальших кроків, що могли б якнебудь змінити теперішній стан і відношення між обома країнами.

ЮГОСЛАВІЯ ОБВИНУВАЧУЄ СОВЄТСЬКИХ ДИПЛОМАТІВ В ШПИГУНСТВІ.

Бєлґрад, 2 серпня. — „Борба", офіційний орган комуністичної партії в Югославії, виступила вчора з обвинуваченням проти секретаря совєтської амбасади, Павла Єліссєва, закидуючи йому шпигунство в користь Москви і Комінформу. Для потвердження своїх обвинувачень, газета наводить цілий ряд доказів, головно з кореспонденції совєтських шпигунів. Це обвинувачення видвигнено у відповідь на совєтську ноту з протестом проти арешту в Югославії совєтських громадян та з домаганням їх негайного звільнення.

БРИТАНІЯ БАЖАЄ АФРИКАНСЬКОГО УРАНУ.

Брюсель, 2. серпня.—Зі звичайно добре поінформованих джерел заявляють, що Британія, бажаючи переломити американський монополь в продукції атомової зброї, запропонувала закуп одної четвертої частини продукції урану з бельгійського Конґо. Досі ввесь уран з Конґо експортується виключно до Злучених Держав.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ОДНА СТОРІНКА ІСТОРІЇ

Американське і британське командування в Европі рішило почати сильну редукцію повітряного постачання до Берліна з днем 1-го серпня і цілком припинити його з кінцем жовтня цього року. Тим самим закривається одна оригінальна сторінка історії, що заслуговує на неменшу увагу, як будь-яка з найбільших світових битв.

Історія цего повітряного „Ліфту" до Берліна загально відома. Скориставши з післявоєнних обставин та захопивши при помітній інертности західних воєнних союзників всі країни східної та південно-східної Европи, Совєтський Союз мав виразний плян дальшої експанзії на Західну Европу, насамперед на цілу Німеччину. Головною перешкодою в тому були без сумніву військові гарнізони західних союзників в Берліні, не так своєю реальною силою, як можливостями дальших політичних а то й військових комплікацій. Західні Союзники в Берліні були цею терниною в оці совєтського імперіялізму і її треба було насамперед позбутися. Так почалася „холодна війна" за Берлін, що протягом одного року кожночасно загрожувала розпалитися всіми вогнями нової світової війни та яка закінчилася, щонайменше хвилево, ганебною совєтською поразкою. Повітряний „Ліфт" до Берліна відіграв в цьому рішальну ролю.

Не маючи інших можливостей і засобів позбутися західних союзників з Берліна і тим промостити собі шлях дальше на Захід, Совєтський Союз взявся за ганебну зброю голодної бльокади західних секторів колишньої столиці Райху. Від березня минулого року совєтське командування в Німеччині почало поступово та під різними фіктивними причинами переривати всі сухопутні і водні получення Берліна зі Заходом і наостанці їх цілком перервало, не зважаючи на всі свої міжнародні зобов'язання під цим оглядом. На ніщо не здалися всі дипломатичні інтервенції, до нічого не довело і формальне зажалення західних союзників в Раді Безпеки, а з тону совєтської пропаганди цілком виразно звучала нота переконання про близьку перемогу.

Проте, вона була передчасна. Бо власне тоді, як Совєти вже малощо не відсвяткували своєї перемоги над „західними капіталістами" в Берліні традиційними гарматніми сальвами в Москві, американсько-британська авіяція почала доконувати справжнього чуда, забезпечуючи найнеобхіднішими товарами не тільки свої гарнізони, але й цивільне населення цего кілька мільйонового міста. Головна заслуга в цьому тодішнього американського головнокомандуючого в Европі, генерала Лушіюса Д. Клея, що в порозумінні з державним департаментом виніс рішення цего повітряного „Ліфту", хоча в нього не всі вірили і коли почали підноситися на заході голоси, що зруйнована столиця гітлєрівського Райху не має аж такого значення, щоб її боронити такими великими жертвами і коштами.

Сьогодні вже навряд чи є який політик, що не доцінював би перемоги берлінського „Ліфту". Бо й не про сам тільки Берлін тут йшлося. Берлін був тільки об'єктом одної битви в „холодній війні" між західним демократичним та совєтським тоталітарним світами і від висліду цеї битви залежало бути чи не бути справжній війні. Західна перемога в цій холодній битві була рішальна для вдержання миру та для припинення дальшого походу большевизму на Захід.

Було б наївністю думати, що Совєти погодилися зі своєю поразкою в „холодній битві" за Берлін. Змушені обставинами, вони хвилево зійшли з цього одного поля бою, можливо, тільки на те, щоби вибрати догіднiший для себе інший терен, або іншу зброю. Проте, у випадку з Берліном вони цілком відкрили свої імперіялістично-аґресивні карти, даючи західним союзникам можність відповідно приготовитись до кінцевої гри. Антлантійський пакт тут був тільки лагічним наслідком.

Облудність совєтської „мирної" кампанії

Для зрозуміння, чому адміністрація Трумана так побивається за вnасигнування півтора біліона долярів на озброєння країн Атлантійського Пакту, треба знати факти — пригадав Дін Ачесон, секретар стейту Злучених Держав. Деякі вияснення цих фактів дає Демарес Бесс, автор статті „Смішна мирова кампанія Москви" в Сатердей Івнинґ Повст.

Автор наводить, як комуністи всіми силами намагаються затуманити світ запевненням миру в часі, коли вони приготовляють собі ґрунт під інвазію Заходу. Такі мирові кампанії набрали особлившої сили, коли з Москви пішов наказ улаштувати різні міжнародні зїзди в цілі пропаганди. Після створення Комуністичного Інформаційного Бюра в 1947 р. були зїзди в Букарешті, в Будапешті, в Ню Йорку, в Празі і там проголошено, що Росія бажає собі мира, а Злучені Держави плянують війну.

Останнім таким зїздом був „Світовий Конґрес", скликаний до Парижа в квітні б. р. „друзями миру", на який прибуло 1,482 делегатів з 72 країн. Хоч в засаді на нього прибули різні ліберальні елементи, то ініціятори не скривалися з тим, що зїзд був під командою комуністів. На „Світовому Конґресі вибрано „Комітет Тринадцяти", який постійно веде замаскований рух за „мир", видаючи одну проклямацію за одною. У тих проклямаціях сипляться похвали для кожного зарядження, виданого Москвою, а опоганюється кожне потягнення, зроблене Америкою й Великобританією. Так іде кампанія проти Пляну Маршала з його відбудовою Европи, проти Атлантійського Пакту, проти американських інвестицій в Европі, проти задумів покликання до життя Злучених Держав Европи та проти всіх інших плянів західних демократій.

У тому поході інтересне таке явище: Хоч як різні прокомуністичні фронти намагаються роздути до великих ромірів такі „мирові" кампанії, то самий Кремль, наче на перекір, публікує нераз засадничі історичні заяви, які дають наявний доказ, до чого зміряє комунізм. Саме 18. квітня 1949 р., отже два дні перед „Світовим Конґресом" в Парижі, московська комуністична „Правда" помістила обемистий перегляд двадцяттретого тому творів Леніна, в якому була згадка про такий уступ його писань:

„Або совєтська форма уряду затріюмфує в кожній поступовій країні світу, або перемогу віднесе реакційний імперіялізм... ним є англо-американський імперіялізм, який досконало засвоїв собі штуку вживання форми демократичної республики для своїх цілей. Одно або друге. Посереднього курсу немає".

Хто знає, як большевики відносяться до всіх писань своїх пророків, як от Леніна, Сталіна та Маркса, вважаючи ці писання за свою біблію, той зрозуміє, пощо була написана стаття в „Правді" зі згадкою про уступ в писаннях Леніна ще з 1918 р. Це була тільки пригадка, що комуністи не відступлять від своїх засад і тому треба їм підтримати паризький Світовий Конґрес. Мало того. На цьому конґресі використано імена різних науковців для пропаганди совєтського „миру", а Злучені Держави названо підпалячем війни. Коли американець д-р Брин Дж. Говді пробував спокійно вияснити, що Америка не бажає собі війни, тоді його закричали і вигукали. Провідник Світового Конґресу М. Джоліот-Кірі заявив тоді, що „ми не прийшли прохати миру, а прийшли накинути його". Рівночасно, він привітав комуністичний переворот у Чехословаччині. Після конґресу московська „Правда" написала: „Цей конґрес не був зібранням митротворців, тільки ґенеральним штабом обєднаних сил, які активно борються за мир і забезпеку держав. Зріст такого мирового руху є доказом, що злочинні пляни підпалячів війни будуть розбиті".

Про що, на ділі, йдеться в тому найновішому наступі світового комунізму під охороною Москви? На це дає Бесс такі вияснення:

Не зважаючи на велетенські уступки Рузвелта й його наслідників на користь Совєтів, їм не вдалося відвести кремлівське Політбюро від його засадничої цілі, отже змагання до опанування світу. У цій справі комуністи дальше сліпо вірять своїм пророкам. Ленін в одному зі своїх творів написав, що для опанування світу комуністи мусять здобути Німеччину. Неґайно після другої світової війни комуністи створили сильну Комуністичну партію Німеччини, при допомозі якої вони були певні здобути Німеччину „мирним" способом, так, як здобували Польщу, Угорщину й Чехословаччину. Міжтим Західні Держави, з Америкою на чолі, оформили свій плян відбудови Німеччини і майже цілковито позбулися комуністів зі своїх зон. Коли почався зарисовувати на овиді Плян Маршала, при допомозі якого Західна Европа мала надію станути на ноги і приєднати до себе Німеччину, а навіть і Чехословаччину й Польщу, тоді Москва зрозуміла, що вона готова втратити Німеччину, а з нею теж і надію на поширення комунізму по цілому світі.

Коли ж неґайно опісля появився ще проєкт Атлантійського Пакту, Совєти пішли неперебірчивою політичною холодною війною проти Злучених Держав, як проти країни, що веде провід у відродженні Німеччини й Европи.

Америці не осталося нічо іншого, як почати мобілізацію своїх сил, щоб припинити Совєти в їхнім поході для поневолення цілого світу. Оце й є причиною, чому адміністрація Трумана з такою послідовністю йде вперед з Атлантійським Пактом і законопроєктом для зброєння Европи.

Микола Чубатий.

Якої демократії треба українцям

Моя стаття „Українське Громадське Життя та Демократія" викликала доволі живий відгомін серед громадянства. Я дістав кілька пристойних листів на порушену в статті тему від кількох поважних громадян. Відомо мені, що й до редакції вплинули голоси, що не погоджувалися з моїм становищем, виложеним в цій статті. Цей відгомін я вважаю явищем корисним, бо дискусія на загально-громадські теми, це саме основний спосіб реалізувати правдиву демократію. І навпаки, байдужність для основних справ нашого громадського життя, я все вважав та нині вважаю більше шкідливим ніж зудар протилежних поглядів.

Пригадаю про що йшло в моїй статті „Українське Громадське Життя та Демократія". Я видвигнув там засаду, що в нашому громадському житті все таки мусить вирішувати більшість громадян, виявлювана голосуванням, та що наші громадські установи не можуть бути кермовані іншими орґанами як тільки такими, що виходять з волі більшости. Раз прийде до керми в громадській установі група, що має попертя більшости, тоді меншина мусить погодитися з тим фактом. Вона, натомість має право шукати нагоди при найблищім виявленню волі громадянства поправити свою ситуацію. Але розбивання установи не є демократією, тільки чимсь противним демократії.

Конкретно стаття була написана з нагоди виборів в Центральнім Предсвавництві Української Еміґрації в Німеччині та в Союзі Українців Британії, як теж з нагоди подій, що заіснували по тих виборах.

В статті я виразно підкреслив, що не вважаю, щоби вислід виборів та перемога одної групи була найкращою розвязкою в обох випадках. Мені ходило тільки про засади нашого громадського життя. Мої противники, одначе, однозгідно в своїх листах підкреслили тільки негативні прикмети групи, що у висліді виборів прийшла в тих установах до влади. Дехто ще й підніс негативні прикмети осіб, що прийшли тепер до керми в згаданих установах. Одні та другі узагальнюють закиди на всі особи та на обі групи, що вийшли переможно з тих виборів. Самих засад нашого громадського життя ніхто не заторкнув і це саме останнє я вважаю за лихий прояв, бо це саме є найважніше.

В зорганізованім громадянстві особи чи групи, що виходять на верх міняються, натомість установи є тривкі і повинні бути не тільки зберігані, але ще й розбудовані різними групами, що по одних чи других виборах приходять до керми.

Українці є нацією недержавною. Подавляюча частина українців на еміґрації нині це бездержавні. Все ж таки всі українці — еміґранти вважають себе одним громадським організмом, в майбутности громадянами української держави. Звязок українців на еміґрації не є фізичної, але моральної натури, бо не мають вони суверенної одної території ані державної влади. Тому українці-еміґранти мусять мати сильні моральні принципи, що їх всіх як одну солідарну громаду обовязували б. Хто до того громадського організму належить, той мусить піддатися засадам, принятим для цілого громадського організму, яким є українська еміґрація поза Україною.

Йде тут про дві основні речі: хто належить до українського громадського організму на еміґрації та які засади він приймає за обовязуючі при вирішуванні всіх своїх справ, встановлюванням своїх органів включно.

Приймаємо, що крім комуністів, послушних Кремлеві, які є зрадниками українського народу, бо накладають з головним ворогом українського народу та є ворогами самостійности українського народу, всі українські групи є частинами того суспільного організму, що себе називає українською еміґрацією. На цю справу немає різниці думок. Від різних українських соціялістичних груп на ліво аж до націоналістів всіх відтінків на право, від республиканців до монархістів, всі українські групи на еміґрації вважають себе частиною української еміґрації, обнятої обовязком солідарности у загально національних справах. Це є засада принята та мабуть ніким неоспорювана. Отже всі ці групи, чи поодинокі діячі тих груп, є кваліфіковані до того, щоби бути вибираними до проводу в установах, що є власністю цілої української еміґрації в цілому світі чи в поодиноких скупченнях української еміґрації.

Ніхто з тих груп української еміґрації не ставить засади, що гетьманці, для прикладу, чи націоналісто-революціонери, чи навіть нова група серед нової підсовєтської еміґрації, так звані революційні демократи, не є частиною української еміґрації. Всі вони приймають одну засаду, що Україна має бути незалежною від когонебудь, та що всякий окупант мусить бути прогнаний з України.

Здається, що так само нині загально принятою засадою для всіх тих груп, що вважають себе частиною того громадського організму, що зветься українською еміґрацією, є демократичний лад та демократичний спосіб встановлювання влади, тепер для себе на еміґрації та в майбутности в українській державі. Щиро чи нещиро, одначе ту засаду нині приймають всі українські групи без вимку. По різних заулках недавнього минулого, по різних досвідах недавньої історії всі українські групи нині висказують переконання, що найкращим способом майбутнього ладу в Україні, а нині для еміґрантів на еміґрації, є демократичний порядок, який практикований серед західних демократичних держав.

Раз українська еміґрація приймає демократичні процеси встановлювання своїх органів за обовязуючі для себе, так кожна група обовязана приняти ті органи за свої, які вийшли з виборів української еміґрації. Це є основою громадського порядку серед української еміґрації, якщо взагалі має бути між нею порядок а не хаос. Демократичний порядок приймає, що найвищим та остаточним вирішником всіх справ демократичного громадянства є воля більшости, висказана в леґально переведених виборах.

І найбільше жарливі прихильники демократії свідомі того, що демократичний порядок має свої слабі сторони. До тих слабих сторін належить для прикладу, це, що процесом демократичних виборів не все виходять найкращі провідники, бо не все той, що вміє найкраще говорити, що має спосіб масу потягнути за собою чи її загіпнотизувати о-

(Докінчення на стор. 3-тій)

К. ПЕТРУС

СОВЄТСЬКІ АРЕШТАНТИ

...ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОВДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

84)

ЛЮДОЖЕРИ

Так, так, це було в 1932-33 роках „щасливої сталінської епохи"!

Це було в Україні, на Кубані, в Теренській області, у калмиків, у Туркестані й інших областях совєтської країни.

Це було тоді, коли Совєтський Союз на демпінґові ціни викидав на світовий ринок мільярди пудів хліба, риби, м'яса, молочарських продуктів, овочів, фруктів, нафти, пального, сірників, лісоматеріялів, мануфактури.

Це було тоді, коли на рідних ланах уродили чудові хліби, але суцільна колективізація — або згноїла їх на полях, або висмоктала у селян для постачання за кордон. І совєтські хлібороби стали ґолодувати. Зовсім без хліба залишились десятки мільйонів селян, які раніш годували і себе й мільйони інших людей.

Голод почався з України.

Коли у селян силоміць були відібрані останні кілограми збіжжя, овочів і коріннеплодів, вони стали годуватись дубовою корою, жолудями, корінням усіляких рослин. Було з'їдено всіх котів, собак, дрібні свійські тварини. Спритніша частина населення кинулася в різні кінці країни, шукаючи хліба. Переповнені потяги голодних сунулись до великих міст і промислових центрів, де продовольча рівновага зберігалась політикою „обличчям до міста". Зернові області країни, що раніш годували всі великі міста, тепер самі шукали у них рятунку від голодної смерти. Не зважаючи на загороджувальні загони ГПУ, багатьом, проте, щастило пробиватись до столиці і робітничих центрів, де вони за кілограм хліба віддавали свій останній одяг, взуття, цінності. По дорозі назад їх зустрічали гепеупівці, відбирали у них і цей останній шматок хліба. З розпуки люди кидались під потяги, вішались, топились, або повільно вмирали на глухих полустанках, не маючи сил добитись додому.

Друга частина голодуючого населення України кинулась на південь і схід — Кубань, Кавказ, Поволжя, Туркестан. Але й тут не знайшли собі рятунку, бо й над цими областями вже підводився удар із Москви, що довів останні в наступному, 1933-му році, до такого ж штучного голоду.

Те населення, що залишилось на місцях, і з'ївши все, що було їстивне, стало пухнути, хворіти й умирати. Спочатку — менш пристосовані самотні, потім і решта — цілими тисячами, мільйонами...

Чорні крила смерти витали над кожним селищем, і не було такого кутка в країні, де не лютував би страшний голод. Люди стали живитись стервом і людськими трупами. Від пожирання трупів перейшли до людожерства. В багатьох місцях, збожеволілі від жаху матері з'їдали своїх або чужих дітей.

ГПУ викрило багаточисленні банди людожерів, які ловили жертви і навіть торгували м'ясними виробами з людських трупів. Людожерів розстрілювали, людожерок висилали на Соловки.

Особливо тяжкі були весняні місяці: березень, квітень, травень, поки не виросла трава й перші коріннеплоди, овочі, ягоди. По дорогах, стежках, канавах, валялись обгризені людьми або польовими звірями трупи нещасних... Деякі селища вимерли на 50 — 70%.

Тисячі загиблих лежали в своїх хатах і дворах без похорону, бо нікому було їх ховати. Братні могили, викопані владою на кладовищах не могли вмістити всіх померлих. Коли настала тепла погода, незліченні трупи непохованих почали розкладатися і сповняти повітря сіл нестерпним смородом. Були послані на місця санітарні бригади гробокопателів із червоноармійців і комсомольців міст. Та й вони не встигали прибирати погиблих. Над багатьома, цілковито вимерлими селищами влада вивісила прапори з страшними написами: „Чумний карантин, в'їзд заборонено". Та й їздити, власне, не було кому, крім представників влади та „санітарних бриґад". Велика житниця Европи — Україна умирала в страшних муках голоду, країна перетворилась на велике кладовище, де мільйони вже лежали в могилах, а решта, пухла й очманіла, була на черзі...

Безпритульні хлопчаки по міських базарах співали:

„Ой, Украина наша хлебородная,
За танки хлеб отдала, сама голодная..."

Скільки в Україні вимерло з голоду людей? Московська статистика мовчить про це. Вона навіть заперечує, що й голод такий був. Соромно, чи ганебно? Ні те, ні друге. Треба приховати від закордону, щоб не опорочити „сталінських п'ятирічок". Хіба не однаково, скільки загинуло роботів — п'ять, чи десять мільйонів? Утримались при владі? Утримались. Набудували військових велетнів для виробництва танків, гармат, газів, літаків? Набудували. Ще ближче підійшли до світової революції, коли ці танки знадобляться, як вирішна сила? Підійшли і „завжди готові!" А скільки там загинуло з голоду людей — наплювати на них з якої хочете висоти. І плювали. Гірше. Живі ще кістяки юрмляться біля „Торгсінів", щоб на останній срібний чи золотий хрестик виміняти пригорщ крупів... Нещасні корчаться в передсмертній агонії голоду... Трупи валяються і смердять... А над усім цим жахом радіо пересилає концерти, фокстроти, пісні й доповіді про досягнення й перевиконання пляну... Голодна смерть під музику з цифрами досягнень п'ятирічки „за чотири роки".

(Дальше буде).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

50-літній Ювилей Т-ва „Сільський Господар".

Заходом Т-ва Українських Інженерів в Ню Йорку відсвятковано дня 5. червня ц.р. 50-літній ювилей праці Т-ва „Сільський Господар".

О год. 3 попол. в церкві св. Юрія відправлено панахиду за померщого 6. травня ц.р. бл. п. інж. д-ра Евгена Храпливого та всіх померших провідників і членів т-ва „С.Г." По панахиді в авдиторії св. Юра при 6-тій вулиці інж. Гр. Йовик виголосив доклад про працю й заслуги т-ва „С.Г.", відмічаючи при тому великі заслуги, які для згаданого т-ва поклав бл. п. інж. Е. Храпливий, за останніх 20 років, коли то покійний був його директором і президентом.

Прелегент пригадав слухачам час „Весни Народів" 1848 р., коли на Західній Україні знесено панщину, а разом з цим відкрито двері для нових часів, та пробуджено до вільного життя найбільшу й основну верству українського народу — селянство.

Кинене зерно волі стало скоро сходити, а згодом давати богаті плоди. Вже 1860 р. появляються перші культурно-освітні книжочки, а в 1868 р. основується у Львові т-во „Просвіта", яке дуже скоро стає осередком всього національно-культурного життя в Західній Україні.

Свідомі громадяни-діячі дуже скоро зрозуміли, що не можна обмежитись до одної тільки культурно-освітньої діяльности, що треба присвятити не меншу увагу й економічному життю, а зоккрема сільському господарству. 1899 р. гурток священників, учителів та свідомих селян закладає в Олеську коло Бродів господарське т-во під назвою „Сільський Господар". Обмежене в діяльности австрійською владою до двох повітів, т-во стихійно розвивалось. Селянство, відчуваючи підсвідомо вартість і вагу т-ва, масово горнулось до нього, так, що вже в 1903 р. влада була змушена зотвердити статут Краевого Т-ва „Сільський Господар", яке в 1904 р. перенесло свій осідок до Львова.

Підчас величавих Загальних Зборів т-ва „С.Г." в 1909 р. при участі Митрополита Кир Андрея Шептицького та епископів Чеховича й Хомишина вибрано головою д-ра Е. Олесницького, який вмираючи в 1917 р. залишив т-во з 80 філіями, 1,850 кружками, та 84,000 членами. За його головування повстали такі допоміжні організації як „Союз Господарських Спілок" та „Краевий союз для збуду й хову худоби", які згодом перетворились у дві великі кооперативні централі „Центросоюз" і „Маслосоюз", друкувались фаховий господарський часопис та популярні сіль-господарські книжочки для селян.

Знищений війною край та нова польська займанщина поставила т-во в дуже тяжке положення. Треба було посилено працювати для відбудови знищеного й занедбаного сільського господарства, а з другого боку поборювати перешкоди, які ставила т-ву від самого початку польська влада.

З перспективи часу треба ствердити, що т-во „С.Г." зі свого завдання вивязалось блискуче. Воно не тільки вдержало стан посідання, але при співпраці з українською кооперацією розрослось в могутню господарську організацію, яка на ювилейних Зборах у 1939 р. могла звітувати 60 філій, 2,008 кружків, 160,000 членів, 13,000 хліборобської молоді, 3 господарські школи.

В тому теж часі з рамени „С.Г." працювало в краю 150 кваліфікованих агрономів.

Ці осяги це в першу чергу заслуга бл. п. інж. Е. Храпливого, що, вернувши зі студій на Високій Земельній Школі у Відні, перебирає в 1928 р. провід т-ва „С.Г." і як директор і президент веде його 20 літ.

І хоч червоний окупант, що тепер нищить наш край, знищив теж і всі зверхні ознаки організації „С.Г.", то духа і знання, яке вщіпи „С.Г." своїм членам-хліборобам, а особливо молоді, не вирве жодна сила. І коли тільки щезне з наших земель червоний окупант то знову край вкриє мережа кружків „С.Г.", а по краю загомонить знову пісня вільного українського селянина:

„...що оре нивоньку свою, ще й в свойому краю".

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ У. Н. С.

ЗВІТ З КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ від 1. січня 1949 до 30. червня 1949 р.

З початком січня 1949 р. було повнолітних членів	37,304
За час 6 місяців: прийнято нових членів	2,032
прийнято наново	172
прийнято з переступ. листами	260
прийнято з інших кляс	76
прийнято зі старого роду обезпеч.	1
Разом	39,845
За час 6 місяців: суспендовано	602
відійшли з переступ. листами	246
відійшли до інших кляс	76
відійшли до нового роду обезпеч.	1
відійшли зі зворотом у готівці	132
відійшли на безплатне продовження	8
відійшли з виплаченим обезпеч.	6
відійшли на виплачене обезпеч.	12
померли	187
Разом	1,270
Віднявши 1,270 від 39,845 дістанемо загальне число повнолітних членів з кінцем червня 1949 р.	38,575

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ У. Н. СОЮЗУ:

З початком січня 1949 р. було всіх дітей членів	13,569
За час 6 місяців: прийнято нових дітей членів	883
прийнято наново	84
прийнято з переступ. листами	95
прийнято з інших кляс	41
Разом	14,672
За час 6 місяців: суспендовано	303
відійшли з переступ. листами	102
відійшли до повнолітних членів	219
відійшли до інших кляс	41
відійшли зі зворотом у готівці	41
відійшли на виплачене обезпеч.	6
відійшли на безплатне продовж.	1
померли	7
Разом	720
Віднявши 720 від 14,672 дістанемо загальне число дітей членів з кінцем червня 1949 р.	13,952

Повнолітні члени були обезпечені в таких клясах:

У старому роді обезпечення	259
В обезпеченні, платнім по смерти з вкладками до 70 року життя	758
В обезпеченні, платнім по смерти з вкладками впродовж 20 років	10,448
В обезпеченні, платнім за життя з вкладками впродовж 20 років	6,703
В новім обезпеченні, на ціле життя для нових членів	8,749
В новім обезпеченні, на ціле життя для старих членів	11,658
Разом	38,575

Діти були обезпечені в таких клясах:

В клясі 1. Молодечого Департаменту	3,202
В клясі 2. Молодечого Департаменту	910
У клясі 3. Молодечого Департаменту	2,450
У клясі 4Р на $ 250 Молодечого Департаменту	174
У клясі 4Р на $ 500 Молодечого Департаменту	2,549
У клясі 4Р на $1000 Молодечого Департаменту	897
У клясі 5Е на $ 250 Молодечого Департаменту	271
У клясі 5Е на $ 500 Молодечого Департаменту	2,423
У клясі 5Е на $1000 Молодечого Департаменту	689
У клясі 6С на $ 500 Молодечого Департаменту	272
У клясі 6С на $1000 Молодечого Департаменту	115
Разом	13,952

Маючи на увазі, що з початком 1949 року було всіх повнолітних членів і дітей разом 50,873, а знова з кінцем червня 1949 р. те загальне число виносило 52,527, то загальний приріст у членах за перших 6 місяців 1949 року виносив — 1,654

ЗВІТ З КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО КАСІЄРА ПОВНОЛІТНИХ ЧЛЕНІВ І МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ за час від 1. січня до 30. червня 1949 року.

ПРИХІД:		РОЗХІД:	
Січень	$200,915.39	Січень	$ 55,295.65
Лютий	128,727.71	Лютий	71,671.68
Березень	167,251.63	Березень	243,689.12
Квітень	335,004.11	Квітень	251,394.27
Травень	129,837.13	Травень	230,189.47
Червень	172,674.45	Червень	246,760.08
Разом	$1,134,410.42	Разом	$1,099,000.27

ПРИХІД:

З місячних вкладок від членів	$ 611,449.88	$ 611,449.88
Відсотки від бондів	123,413.26	
Відсотки від морґеджів	17,424.78	
Відсотки від членських позичок	9,757.94	
Відсотки з банків	42.57	
Заробок на бондах	4,071.38	
Заробок на реальностях	1,908.50	
Чинш від реальностей	26,913.69	
Разом від інвестицій		183,532.12
Сирітські часті	3,333.15	3,333.15
Приходи друкарні і книгарні	49,202.45	49,202.45
Зворот позичок до народного фонду	64.44	
Продаж книжок в англійській мові	225.38	
Разом звороти до народ. фонду		289.82
З переносу резерви за переписаних членів з молод. деп. до старших членів	3,570.95	
З переносу резерви за переписаних членів до нових родів обезпечення	203.50	
З переносу резерви за суспендованих членів	4,263.95	
Разом з переносу		8,038.40
Зворот виплаченої нагороди за нових членів і лікарів з молод. деп.	2,449.00	
Зворот виплаченої нагороди відділовим секретарям з молод. деп.	2,356.39	
Уневажнена дивиденда і грошеві звороти	80.41	
Зворот інших фондів з мол. деп. до старших членів	10.50	
Продаж книжки Історія України в англійській мові	70.05	
Продаж платиничих книжечок і відзнак	5.50	
Продаж машин в друкарні	668.59	
Зворот втрат при продажі реальностей	841.50	
Інші звороти	41.25	
Разом		6,523.19

ІНВЕСТИЦІЇ:

Продаж і сплати бондів	211,050.62	
Сплати морґеджів	23,186.47	
Сплати членських позичок	25,351.32	
Продаж реальности	12,250.00	
Сплати з машин в друкарні	203.00	
Разом з інвестицій		272,041.41
Прихід за час від 1. січня до 30. червня 1949 р.		$1,134,410.42

РОЗХІД:

Виплати з посмертних фондів	$294,505.62	
Виплати з адміністраційних фондів	180,052.65	
Виплати з фонду запомогового	14,133.00	
Виплати з фонду народного	2,750.00	
Виплати з фонду сирітського	1,666.52	
Виплати з фонду обезпеки інвестицій і смертности	520.62	
Виплати з фонду Згоди Братств	1,116.68	
Разом		494,745.09

ІНВЕСТИЦІЇ:

Інвестовано в бондах	554,262.51	
Інвестовано в морґеджах	27,000.00	
Позички членам	17,992.67	
Закупно машин до друкарні	5,000,00	
Разом інвестовано		604,255.18
Розхід за час від 1. січня до 30. червня 1949 р.		$1,099,000.27

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ:

Готівка з кінцем 31. грудня 1948 р. осталася	$ 352,155.54
Прихід за час від 1. січня до 30. червня 1949 р.	1,134,410.42
Разом	$1,486,565.96
Розхід за час від 1. січня до 30. червня 1949 р.	1,099,000.27
Готівка з кінцем 30. червня 1949 р. остається	$ 387,565.69

З причини невистарчаючих правних вимог доказу смерти невиплачено 15 смертних запомог на суму $11,720.92.

45 відділів довгували з кінцем 30. червня 1949 року суму $12,014.12.

СВОБОДА.

Готівка з кінцем 1948 р. була	$ 2,801.30
Позичено з фонду адміністраційного	5,000.00
Прихід від 1. січня до 30. червня 1949 р.	49,202.45
Разом	$57,003.75
Розхід від 1. січня до 30 червня	50,558.39
Остається готівки з днем 30. червня 1949 р.	$6,445.36

Ця сума вже є зарахована в загальнім майні Союзу.

БІЛЯНС:

Стан чинний:		%	Стан довжний:		%
Готівка	$ 387,565.69	3.61	Посмертний фонд	$9,014,556.22	83.88
Морґеджі	785,070.04	7.31	Адміністраційний фонд	129,758.69	1.20
Бонди	8,974.672.43	83.50	Конвенційний фонд	63,601.05	60
Реальности	221,750.00	2.60	Запомог. фонд	148,451.81	1.38
Позички членам	365,682.27	3.40	Народний фонд	13,271.13	.12
Друкарня	12,312.10	12	Посмертний фонд старого роду обезпечення	78,848.80	.73
			Резервовий фонд	15,409.83	.14
			Сирітський фонд	85,573.16	.80
			Фонд обезпеки інвест. і смертн.	97,580.82	.91
			Фонд Зг. Братств	8,653.75	.08
			Фонд Захисту-Сиротинця	48,759,02	.45
			Посмертний фонд молод. департ.	992,079.26	9.24
			Адміністраційний фонд мол. деп.	50,508.99	.47
Разом	$10,747,052.53	100%	Разом	$10,747,052.53	100%

Готівка старших членів і молодечого департаменту У. Н. Союзу знаходиться в отсих банках:

Bankers Trust Co., New York, N. Y.	$ 33,753.98
Chase National Bank, New York, N. Y.	61,366.63
Commercial Trust Co., Jersey City, N. J.	66,038.71
First National Bank, Jersey City, N. J.	27,691.99
Guaranty Trust Co., New York, N. Y.	43,334.11
Hudson County National Bank, Jersey City, N. J.	22,560.37
Irvington Trust Co., New York, N. Y.	48,504.90
National Newark and Essex Banking Co., Newark, N. J.	965.13
* New Jersey Title Guarantee & Trust Co., Jersey City, N. J.	3,358.45
Public National Bank and Trust Co., New York, N. Y.	34,847.73
Royal Bank of Canada, Toronto, Ont., Canada	15,305.27
Union County Trust Co., Elizabeth, N. J.	24,019.48
Ukrainian Saving Co., Cleveland, Ohio	5,718.94
Total in Banks	$387,465.69
Cash in Office	100.00
Total	$387,565.69

Банк означений звіздою (*), це банк заморожений.

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ І ПРИРІСТЬ МАЙНА У. Н. С. за час від 1. січня до 30. червня 1949 року:

Майно старших членів і молодечого департаменту з кінцем 30. червня 1949 року	$10,747,052.53
Майно старших членів і молодечого департаменту з кінцем 31. грудня 1948 року було	10,379,428.61
Приріст майна за шість місяців 1949 року	$ 367,623.92

Головна Контрольна Комісія У. Н. Союзу перевела в днях 18—23 липня 1949 р. піврічну контролю майна, діловодства, господарки й організаційного життя У. Н. Союзу та отсим ствержуєс, що знайдено все в як найкращому стані, що дає добру запоруку до дальших успіхів в будучині.

ЗА ГОЛ. КОНТР. КОМІСІЮ:

Д. Капітула, Волод. Гірняк, д-р А. Т. Кібзей
Іван В. Іванчук, Степан Куропась.

Якої демократії треба українцям

(Докінчення зі стор. 2-гої).

біцянками, та нерідко й демагоґією, є найкраще кваліфікованим до проводу. І найбільші ентузіясти демократичного порядку здають собі справу з того, що вибори деколи можуть бути то тут то там переводжені несправедливо. І демократична Америка мала свої так звані „виборчі машини", які то тут то там не все вірно віддавали волю більшости. Немає, мабуть, порядку на світі, що був би досконалим, бо все залежить від моральної вартости та талану людей. Одначе одно є певне, що демократичні процеси встановлювання провідних органів, таки все ще найкращі з усіх досі відомих порядків, бо вони таки найкраще віддають волю більшости та є запорукою свободи людини в свобідному громадянстві.

Найціннішою, одначе, прикметою демократичних процесів встановлювання влади є це, що громадянство має змогу за рік-два, чи при найблищих виборах, попередньо вибрані органи змінити та свою похибку поправити.

Сам же демократичний лад є досконалою школою для самокритики й самовиховання громадянства чи груп, що на нього складаються. Поразка при виборах є часто успішним засобом на усунення самозакохання в досконалости своєї громадської праці. Берім свіжий приклад та науку для українців з останніх канадійських виборів. Коли дотеперішний посол Глинка, людина заслужена не тільки для канадійських, але для всіх українців, кандидат КУК-а та всіх українських груп в окрузі, де українці становлять більшість населення, перепадає, то ця поразка стає досконалою нагодою для самокритики провідних людей, щоб найти джерело тої невдачі та свою працю серед громадянства поправити і так приспособити, щоб такі невдачі більше не повторювалися.

Оце демократичні процеси розвязування громадських справ. Ніколи не є ліком чи розвязкою на невдачу сецесія з громадської установи чи публичні та приватні лайки на переможних кандидатів, які справді можуть бути не найлучшими, але так само можуть бути не найгіршими. Безстороннього судді в цій справі ніхто не найде, бо суверенний чинник в демократичнім порядку, воля більшости, висказала свій погляд, що обовязує до найблищих виборів.

Інша розвязка, що опирається на волі меншин, напевно віддалюється від демократії та веде до двох можливостей — до анархії або до тоталітаризму, що звичайно приходить до влади при допомозі меншин.

Замість фейлетону.

Є-е-е-е!!!...

Щоб зразу ж перекинути міст до старої іміґрації: таким окликом ми, в старому краї, вітали кожний ґол, що його „наші европейські" футболісти заганяли в ворота суперника. А потім уже цей тріюмфальний боєвий оклик перенісся і в інші ділянки; всюди, де нагло викрито довгожданий тріюмф (чи скандал), ми — на всю ширину козацьких грудей — гукали:

— Є-е-е-е!

Відколи ми приїхали до Америки, цей улюблений оклик нової іміґрації затих — як і вона сама. Бо й задля чого гукати? Можна б, що-правда, після закінчення „клинування" — але чи після такої праці є сила гукати?...

І так наш брат цілими місяцями жив не виживаючись. І жив би так хто-зна доки, коли б не щасливий припадок.

Якось недавно, читаючи „Свободу" від дошки до дошки, я натрапив на коментар про Український Конґресовий Комітет. Говорилося там і про питому вагу цієї нашої інстанції і про велику працю Комітету для справи визволення України, говорилося про його фінансові потреби.

Усе це не дуже було б зворушило мене, коли б не кінцева замітка. В ній, чорним на білому стояло:

— ...Не ставили б ми цього питання так просто, коли б не було на це важної причини. Майже два місяці до УККомітету не прибуло ні одного доляра...

Тут я вже не вдержався. Давня ентузіястична кров ударила в виски, давня задушевна мрія підкинула мною на кріслі — і я, як на старокраєвім футбольнім матчу, вигукнув:

— Є-е-е-е!!!... Таки є-е!!... Хай здохну, що є!...

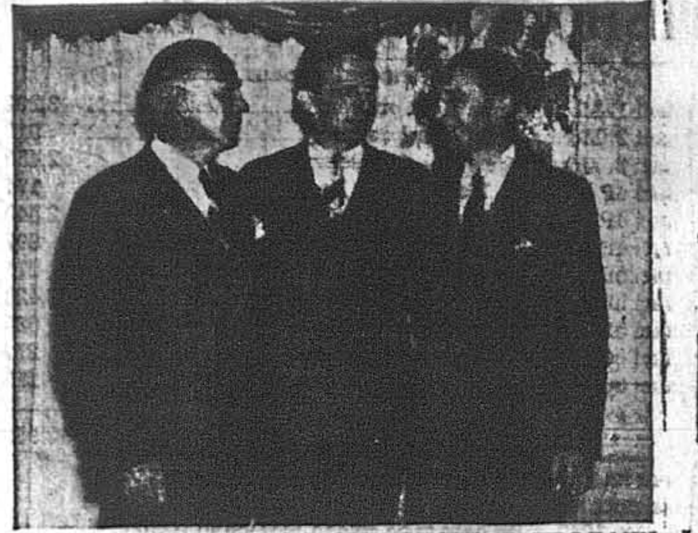
На мої несамовиті вигуки збіглися сусіди — гадали, я збожеволів Але швидко й вони, разом зо мною, божеволіли від радощів:

— Ви розумієте: **мільйон людей — і ні одного доляра...** Ні одного виламання з-під національної солідарности. А в нас же тих мільйонів щось понад сорок нараховують. Це, просто, чудодійний скок, таке тільки в Америці можливе. Пригадуєте, як було раніше: взивали: бойкотувати польський тютюн — нічого не вийшло, взивали не танцювати, як братня кров ллється — глум вийшов; взивали не виїжджати з Европи — й самі першими виїхали. А тут же не було ніякої аґітації не давати — просто не дали спонтанно, всі, як один муж. Я спитаю: можемо ми вже, чи не можемо приступати до будови власної держави? Є в нас те, чого ми віками ждали, без чого ми віками „над Дніпром ходили — виглядали долі"? Є в нас нарешті **громадська свідомість і солідарність?**

За п'ятами мого питання хором пронеслася тріюмфальна відповідь, на всю ширину козацьких грудей:

— Є-е-е-е!!!

О. Сип.

НЮ ДЖЕРЗІ НА ПЕРШОМУ МІСЦІ У ПРОДАЖІ ДЕРЖАВНИХ ЩАДНИЧИХ БОНДІВ. — Губернатор стейту Ню Джерзі, Алфред Е. Дрисскол (по середині), складає ґратуляції організаторам останньої кампанії продажі державних щадничих бондів. Зліва Елмер Г. Бабст, стейтовий голова кампанії, а зправа Реймонд А. Гленон, представник Державної Скарбниці.

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи адресами від скитальників, прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

* * *

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

18733 Ольшевська — Бережницька Стефанії, нар. в селі Лужок Дольний, пов. Дрогобич, від рідного брата Ольшевський Данила.

18734 Лабант Петра, нар. в селі Воля Петрова, пов. Сянок, від рідного сина Лабант Михайла.

18735 Свящ. о. Іваницький та свояків від Хомичевський Григорія, сина Якова і Неоніли, з дому Літвінович, з села Голоб, пов. Ковель, Волинь.

18736 До людей доброї волі які виставилиб ашуренс внучці о. Якова Волянського, першого організатора церковно-громадського життя в Америці, д-р Софії Смішко.

18737 Бриславського Тимка з села Кропивник коло Калуша від Бриславського Теодора.

18738 До Стефана Белия і Ґудзій Верґунової, з села Підгороддя від Василя Ґудзія.

18739 До Наконечних Дунька і Олени з села Мушківців, пов. Калуш, від Длуґош Розалії.

18740 До Були Івана і Антона з села Долгомостиськ, пов. Судова Вишня від Помірка Володимира і Анни Тру (з дому Була).

18741 До Цимбала Миколи з села Лютовиська, пов. Самбір від Стефана Заверухи.

18742 До Давида Михайла з села Накловичі, пов. Судова Вишня від Ґеорґа Фориса.

18743 До Задойка Миколи, Василя, Олекси з села Базарці, пов. Збараж від Задойка Василя.

18744 До Захарка Степана від Сабат Михайлини з села Боків, пов. Підгайці.

18745 до Евфрозини з Кузьмів Блюшко з села Стара Ропа, пов. Самбір від Кузьми Василя.

18746 До односельчан з села Улюч, пов. Березів від Настича Івана.

18747 До Леоніда Олександровича Темченка з Харкова від Марії Немченко.

18748 До Михайла Костюка від Софії Рублевської.

18749 До Куфрик Настуні і Анни з Куфриків Сабай від Лесіва Михайла.

8750 Хоронька Петра з Іванівського хутора біля Гусарівки, Ізюмського району від Деревянко Горпини і Анни.

18751 До Гадуса Семена з Винник і односельчан з Винник і Надієва, пов. Долина від Федів Теклі.

18752 До людей доброї волі. Майстер-столяр Коць Василь з жінкою Марією просить вислати йому ашуренс.

18753 До Половчак Анни з села Волошинова, пов. Самбір від Анастазії з Половчаків Юнко.

18754 До Терпелюка Василя і Івана з села Княждвір, пов. Коломия від Терпелюка Петра.

18755 До Таборових Управ в Німеччині. Просимо оголосити, що Вус Дмитро пошукує Антона Вуса. Писати до ЗУАД Комітету під ч. 18755.

18756 До Таборових рад в Німеччині і Австрії. Просимо оголосити, що Стиранка Анастазія пошукує Івана Перешука з Добромірки.

18757 До Андрія Жлукти з села Замшани, пов. Берестя Литовське від сина Миколи Жлукти.

18758 До Куника Миколи з села Малява, пов. Перемишль від Еміляна Куника.

8759 До Савчук Пелагії і Чуліґи Петра з села Гринківці, пов. Кремянець від Карпюк Акилини.

8760 До Іванендка Самсона і Лукаща Юхима з села Петрівець, на Полтавщині від Домашенкової Катерини.

18761 До Довгана Василя з села Зелена, пов. Бучач від Сачий Марії, дочки Варвари Довган.

18762 Свого вуйка, сина Гната Степаньчака і Марії Зубач з села Поникватичі, пов. Броди шукає Лев Пателюк.

18763 До Зенона Ненича з Підгаєць від Софії Шпербер.

18764 До Юзефа Ціхоляса і Анни Баґан від **Анни Куріль**, доньки Катерина Ціхоляс.

18765 Свояків і кревних з Гусакова, Зах. Україна шукає Петро Галабудьо.

18766 До Івана, Миколи і Иосифа Левицьких з пов. Рогатин від Розалії Левицької.

18767 До Володимира Швабчака в Німеччині від Василя Байби.

18768 До Франка Думанського і Сріфіна, які в 1945 році були у війську в Німеччині від Миколи Ґроґорчука, шофера.

18769 До Вуйціва Івана, Яцка Стефана, Ляха Михайла і Ґудзюка Михайла, всіх з села Пятниці, пов. Добромиль, від Івана Волошина.

8770 До Таборових Управ в Німеччині і Австрії. Просимо оголосити, що Петро Гриценко пошукує Андрія Калемона.

Голоситись на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE

P. O. Box 1661, Philadelphia, 5, Pa.

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ І СПІВВЛАСНИКОМ ДЕСЯТЬ МІЛЬЙОНОВОГО МАЄТКУ ОРГАНІЗАЦІЇ.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення пошукувань родини і знайомих різних скитальників було поміщене у „Свободі" безплатно, хай вишле таке оголошення впрост до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щобя прислане ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1 цаль в одній колюмні коштує $1.00.

Адм. „Свободи".

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР ЗІ СКИТАЛЬЩИНИ.

Бофало, Н. Й. — Щоденник Курієр Експрес поміщує новинку про приїзд зі скитальщини д-ра Евгена Стецькова, який дістав працю в Мерсі Госпітал. При цій нагоді часопис містить світлину д-ра С. і його сімї, як вони оглядають українські ручні вироби в гуцульськім стилю. Часопис згадує теж, що вони приїхали до Америки внаслідок поневолення України большевиками.

Нові іміґранти

Українці, що приїжджають старанням ЗУАДКомітету на кораблі „Дженерал Ланґфітт" до порту в Ню Йорку, дня 5-го серпня:

Дацко Петро, Ірина, Христина, Юрій; Ґеруля Василь, Аніоля, Степан; Гейцлер Сергій, Марія, Богдан, Ірина; Ільницький Микола, Катерина, Олександер; Крамар Володимир, Стефанія, Роман; Крестюк Іван, Ганна, Ярослав, Ольга; Кузів Роман, Марія, Юрій, Ірина; Наконечний Павло; Пагухий Василь, Лідія, Анна; Малько Михайло, Матильда, Іванна; Плечин Павло; Шевчик Стефанія; Степанюк Марія, Іван; Шкорута Матвій, Мотря, Анна, Григорій; Войтиняк Анна; Волошиновський Степан, Галина, Ірина; Вовк Михайло, Марія, Василь; Біянецький Василь, Ева, Василь, Степан, Богдан; Боберський Юрко, Юстина, Богдан; Босий Микола, Анастазія, Марія; Бутовський Микола; Дядик Михайло, Анна; Дрізюрк Федор, Марія, Люба, Віктор; Гончаренко Юрій; Грушецький Дмитро; Грибик Василь, Софія, Любов; Курилів Григорій; Курилко Іван, Надія; Кузяк Павло, Олена, Віктор, Галина, Микола, Марія, Валентин; Лех Григорій; Льос Захарій, Володислав, Михайлина; Михальчук Микола, Марія, Іван Юрій; Мурмило Дмитро, Марія, Степан, Михайло; Михальчук Павло, Катерина; Олійник Федір, Ніна, Валентин, Дмитро, Анна; Онуферко Богдан, Евген; Романів Гарасим; Тацишин Василь; Возняк Данило, Марія, Надія; Вишневський Петро, Марія; Жиґілій Савелій, Домініка, Володислав.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — ПОВІДОМЛЕННЯ

ДЛЯ ЧЛЕНІВ ВІДДІЛУ 204 У. Н. СОЮЗУ!

Повідомляється, що на зборах відділу 204 У. Н. Союзу, які відбулися в суботу, 30-го липня 1949 року, дотеперішній довголітній секретар відділу, Микола Близнак, з причини недуги зрезиґнував з уряду секретаря, а секретарем вибрано Василя Гасія, якого адреса є: Wasyl Hasiy, 527-9 E. 12th St., New York, N. Y. Новий секретар буде збирати членські вкладки кожної суботи вечером, як це було досі, в салі укр. прав. церкви, під ч. 334 Іст 14. вул. в Ню Йорку.

У всіх відділових справах проситься членів звертатись тепер на адресу нововибраного секретаря, а зокрема взивається всіх членів, що не мають заплачених вкладок, вирівнати залеглості негайно, бо інакше будуть подані до суспензи.

Заряд відділ 204 У. Н. Союзу.

ТАРЗАН, ч. 2147. Прикре положення.

Коли поденервована Джена пустила з руки галузю, впала на землю.

Хвилину молодий лев глядів на тіло зімлілої, а потім скочив до неї.

За кілька мінут Джена прийшла до себе підо впливом лагідного лизання льва на її руці.

У перестрасі вона дальше лежала цілком спокійно... аж нагло, на її здивування, Тарзан вискочив з нетрів.